Suomen Siipikarjaliitto ry
Keskuskatu 21
31600 JOKIOINEN
Puh. 03 438 4737

LAUSUNTO

28.6.2018

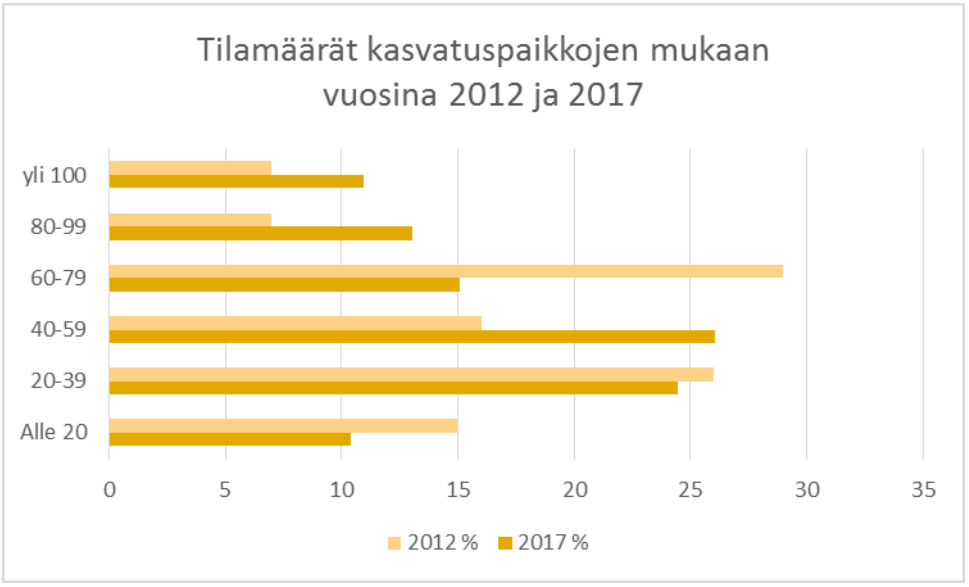
Maa- ja metsätalousvaliokunta
Asia:
E 42/2018 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle direktiivin 2007/43/EY soveltamisesta, sen vaikutuksista lihantuotantoa varten pidettävien kanojen suojeluun ja hyvinvointi-indikaattorien kehityksestä

Broilerien hyvinvointidirektiivi toi tuottajille lisää kirjanpitovelvoitteita, alensi eläinten kasvatustiheyttä ja tätä kautta kasvatti tuotantokustannuksia. Indikaattorit osoittavat, että suomalaisilla tiloilla broilerit ovat terveitä, tuotanto-olosuhteet optimaaliset ja osaamisen taso korkea.

Tuotanto ja tuonti kasvussa – kannattavuus alentunut

Suomalainen broilerala on kasvanut viime vuosina nopeasti kulutuksen kasvun siivellä. Tuotanto on kasvanut vuodesta 2007 vuoteen 2017 yli 46 % ollen viime vuonna 122 miljoonaa kiloa. Tästä huolimatta Suomeen tuodaan entistä enemmän broilerinlihaa ulkomailta – myös EU:n ulkopuolelta esimerkiksi Thaimaasta ja Brasiliasta. Kulutuksen kotimaisuusaste oli viime vuonna 85 %.

Tuottajien talous ei ole kehittynyt yhtä suopeasti kuin kulutus. Luonnonvarakeskuksen tietojen mukaan siipikarjatilojen kannattavuuskerroin on ollut vuosina 2011–2016 alimmillaan 0,19 vuonna 2013 ja korkeimmillaan vuonna 2011 0,91. Pääomavaltaiselle broilertuotannolle maksetaan tuotannosta irrotettua tukea, jonka vaikutus on keskimäärin enää muutaman sentin per tuotettu lihakiloa. Alan rakennemuutos on edennyt viime vuosina ja tilojen määrä on vähentynyt ja tilakoko kasvanut:



Lähde: www.suomibroileri.fi

Keskimäärin suomalaisella broilertilalla on noin 60 000 broilerin kasvatuspaikkaa, mikä on silti kansainvälisesti pieni määrä. Alle 1 000 broilerin tiloja Suomessa ei ole. Broilertuotanto on täysin sopimustuotantoa tuottajan ja lihatalon (Atria Oyj, HKScan Oyj, Naapurin Maalaiskana Oy ja Luomunokka Oy) välillä.

Koulutus ja opastus

Direktiivi edellytti broilerin kasvattajalta pätevyyttä broilerien hoidossa. Viime vuosina Siipikarjaliitto ja Suomen Broileryhdistys ovat järjestäneet kaksi kahden päivän monipuolista koulutusta, joihin on osallistunut yli neljäkymmentä tuottajaa, työntekijää ja muuta hoitajaa. Maatalousalan koulutuslaitokset järjestävät näyttökokeita ja voidaan todeta, että Suomessa tuottajien osaaminen on korkealla tasolla. Lihatalot järjestävät vuosittain erilaisia

koulutustilaisuuksia eri aiheista tuottajille, ja jokaisella sopimustilalla noudatetaan lihatalon omia laatujärjestelmiä, joka luo broilertilan toiminnalle vankan pohjan. Isoilla lihataloilla on lisäksi tuotantoneuvojat ja terveydenhuoltoeläinlääkärit, jotka ovat tukemassa tuottajia kasvatustyössä.

Eläintiheydet ja indikaattorit

Suomessa noudatetaan direktiivin korkeinta sallimaa eläintiheyttä 42 kg/m^2. Sen johdosta käyttöön on otettu myös kuolleisuuden raja-arvot (kumulatiivinen päiväkohtainen kuolleisuus) sekä jalkapohjatulehdusarvioinnit. Uusissa kasvatusosastoissa tuotanto aloitetaan alemmalla 39 kg/m^2 eläintiheydellä. Jokaiselle suomalaiselle kasvatusosastolle on myös tehty alan omasta toimesta tarkastus ja laadittu ns. hallipassi, johon on merkitty ruokinta- ja juomalaitteiden määrät ja koot, valaisinten määrät ja tehot sekä ilmanvaihdon tehot, jotta on varmistettu pitopaikan soveltuvuus broilereille ja teoriassa varmistettu direktiivin mukaiset olosuhteet. Suomen ilmasto-olosuhteet voivat toisinaan olla haastavat, minkä ala toivoo otettavan huomioon tarkastuksia tehtäessä. Moni tila on myös direktiivin johdosta investoinut uusiin led-valaisimiin.

Käytännössä suomalaisilla tiloilla (pl. luomutuotanto) toteutunut eläintiheys on noin 40 kg/m^2, sillä tuotannon suunnittelussa ei voida tavoitella maksimitiheyttä, jotta eläintiheys ei nouse tuotannon onnistuessa (arvioitua pienempi poistuma, arvioitua nopeampi kasvu) yli direktiivin rajan.

Suomessa ei harvenneta broilerparvia ollenkaan, ja tämä erottaa suomalaistuotannon muista EU-maista. Eläintiheys on siis korkeimmillaan ennen teuraslastausta, kun muissa maissa tämä hetki on ennen ensimmäistä harvennuskertaa. Suomen noudattama *all in – all out* – tuotantotapa tukee broilerien terveyttä, hyvinvointia sekä tuoteturvallisuutta. Tästä osoituksena on esimerkiksi kampylobakteerien alhainen esiintyvyys broilerparvissa.

Tuottaja lähettää teurastuksen yhteydessä lihatalolle ja tarkastuseläinlääkärille lisäsivun, josta käy ilmi broilerien päiväkohtainen kuolleisuus. Tuottaja puolestaan saa tiedon jokaisen parven toteutuneesta eläintiheydestä sekä jalkapohjatulehdusarvioinnista. Poikasmäärä pienentämällä tai kasvatusaikaa lyhentämällä on helppo alentaa eläintiheyttä, mikäli se on tarpeen.

Viranomainen eli tarkastuseläinlääkäri arvioi jokaisen broilerparven jalkapohjat. Suomen tulokset ovat huippuluokkaa, ja ne on julkistettu ETT ry:n sivuilla: https://www.ett.fi/sites/default/files/user_files/terveydenhuolto/Siipi-th/Broilereiden_jalkapohjapisteet_2012-2017.pdf. Lihatalot seuraavat tarkasti parvien jalkapohjapisteitä, ja tuottaja saa tarvittaessa neuvontaa lämmityksen ja ilmanvaihdon säätämisessä.

Päiväkohtainen kuolleisuus on yksi hyvinvointi-indikaattoreista, joka on Suomessa käytössä. Tuottajilla on velvollisuus ilmoittaa eläinlääkärille, jos päiväkohtainen poistuma nousee yli lihatalon asettamien raja-arvojen. Tätä valvovat sekä lihatalo, että viranomaiset. Suomessa eläimet ovat terveitä, niitä ei tarvitse rokottaa eikä lääkityksillekään ole ollut tarvetta. Suomessa ei ole lääkitty yhtään broilerin teurasparvea vuoden 2009 jälkeen.

Kustannukset ja johtopäätökset

Suomessa ei ole ollut enää vuosiin tavoitteena mahdollisimman korkea päiväkasvu, vaan hallittu kasvu eläinten terveyden ja hyvinvoinnin turvaamiseksi sekä laadukkaan lihan tuottamiseksi. Vaikka Suomessa on käytössä korkein direktiivin sallima eläintiheys, indikaattorit osoittavat broilerien voivan hyvin. Tiukka sopimustuotanto tuotannon laatukriteereineen, *all in – all out*, tuottajien korkea osaaminen sekä lihatalon neuvonta ovat suomalainen tuotantotapa, joka on osoittautunut toimivaksi.

Eläintiheyden laskeminen käytännössä noin 40 kg/m^2, on aiheuttanut tuottajille keskimäärin 8 % tuotantokustannusten kasvun. Vuositasolla tämä tarkoittaa alalle noin 15 miljoonan euron lisäkustannusta.

Jokioisilla 28.6.2018

Hanna Hamina	Mika Puotunen	Juha Kiviniemi
Toiminnanjohtaja	Puheenjohtaja	Puheenjohtaja
Suomen Siipikarjaliitto ry	Suomen Broileryhdistys ry	MTK lennosto